

Archeologische begeleiding en proefsleuvenonderzoek
op de site Zandvoordsestraat nr. 201 te Oudenburg
(14 en 25 januari 2010)

Oudenburg, 2010

Colofon

Archeologisch Rapport Oudenburg 7

Archeologische begeleiding en proefsleuvenonderzoek op de site Zandvoordsestraat nr. 201 te Oudenburg (14 en 25 januari 2010)

Code site: OU-ZA-10

Vergunningsnummer: 2009/370

Uitvoering: W. Dhaeze (Stad Oudenburg)

Opdrachtgever: H. Pauwels

Aannemer: Matexi

Landmeter: L. Dekien

Auteur: W. Dhaeze

Beeldmateriaal: W. Dhaeze

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Lokalisatie	4
3. Archeologische waarde en vroeger onderzoek.....	6
4. Onderzoek.....	6
5. Besluit	7
6. Literatuur	7
Appendix 1.....	8

1. Inleiding

Kurt Van Craeynest (Stad Oudenburg, ruimtelijke ordening en milieu) maakte ons in 2009 attent dat in het voorjaar van 2010 langs de Zandvoordsestraat een verkaveling zou plaatsvinden. Ter hoogte van huisnummer 201 plant men een kleine wijk met zes vrijstaande woningen, garageboxen en een verbindingsweg. In de verkavelingsvergunning afgeleverd op 01/07/2009 werden enkele voorwaarden betreffende archeologie opgenomen. Daarin werd ondermeer gestipuleerd dat de werken archeologisch moesten begeleid worden. Aangezien deze verkaveling wordt aangeplant op een archeologische interessante zone - de zone bevindt zich op een voor middeleeuwse en latere bewoning interessante Oudlandkreekrug - vond een archeologische begeleiding plaats tijdens het graven van een afwateringsgracht (14 januari 2010) en werden er twee proefsleuven getrokken (25 januari 2010).

Het onderzoek bevestigde dat het onderzoeksgebied op een kreekrug ligt. Behalve een drietal kleine (afval)kuilen uit de late Middeleeuwen en een deel van een gracht, waarvan de datering niet vaststaat, werden geen sporen aangetroffen. Doordat het onderzoeksgebied archeologisch weinig waardevol bleek te zijn, was geen archeologisch vervolgonderzoek nodig.

Tenslotte willen we dhr. S. De Decker, Y. Hollevoet & K. Geysen bedanken voor informatie over vroeger onderzoek dat in het gebied langs de Zandvoordsestraat en de Zwaanhoek plaatsvond. Ook wensen we dhr. H. Pauwels (eigenaar van het terrein) en S. Van Den Meerschaut (projectleider Infrastructuur Matexi) te danken voor hun medewerking.

2. Lokalisatie

De verkaveling ligt aan de Zandvoordsestraat, ter hoogte van huisnummer 201, op delen van percelen 417L, 421p, 416k2, 416t2 en 416c2 (Oudenburg, 1ste afdeling, sectie C). De Zandvoordsestraat is de weg die het centrum van Oudenburg met dat van Zandvoorde (deelgemeente van Oostende) verbindt.

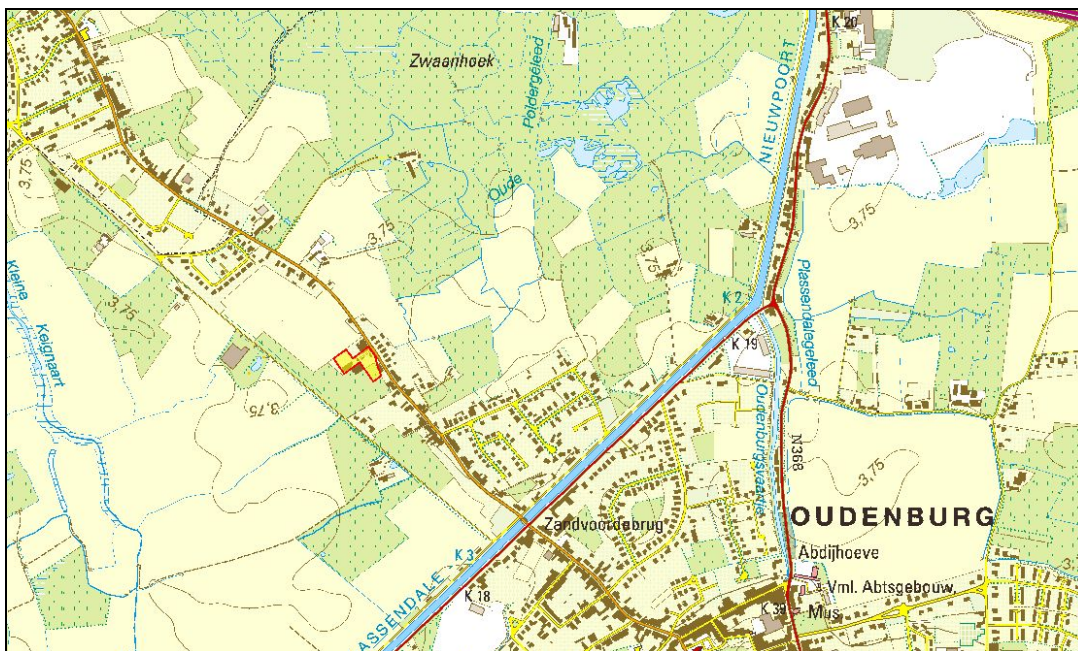

Fig. 1. Uittreksel uit de topografische kaart met in het geel het onderzoeksgebied.

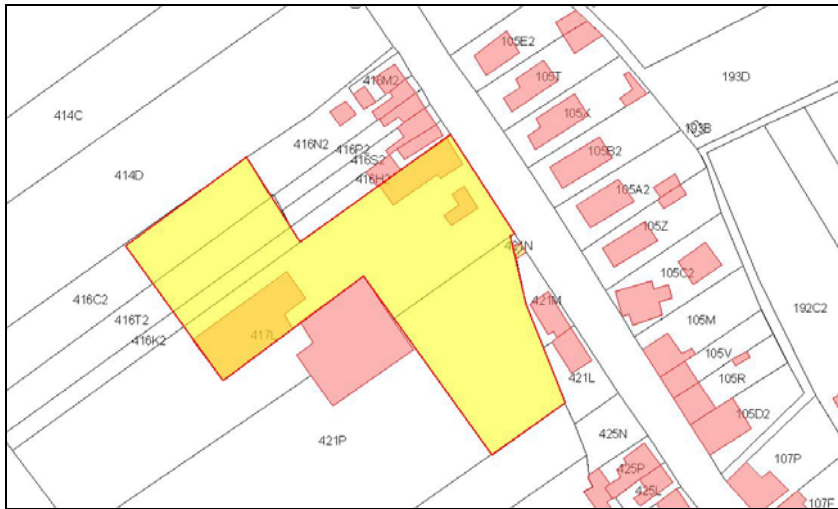

Fig. 2. Uittreksel uit de kadafterkaart met in het geel het onderzoeksgebied.

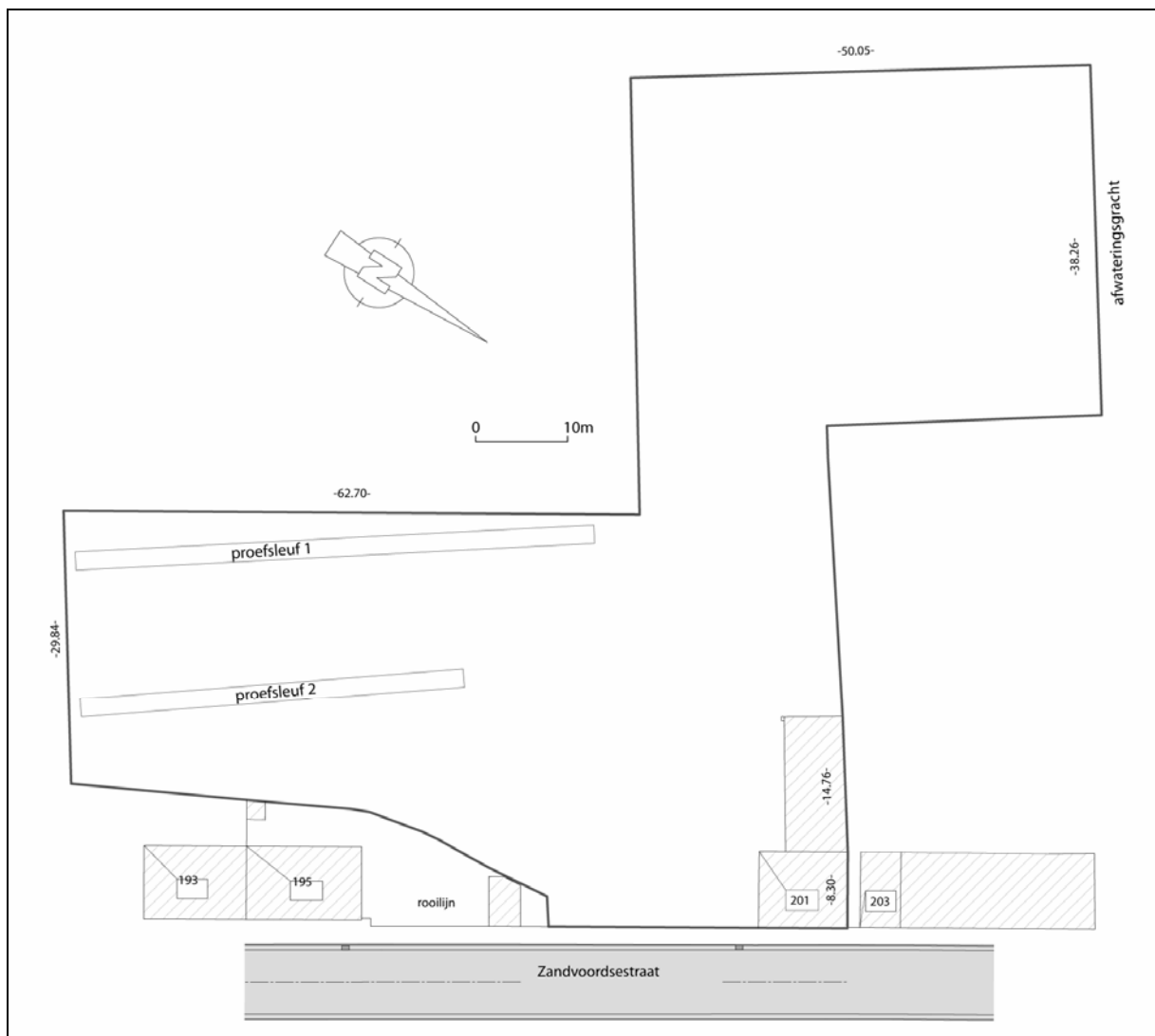

Fig. 3. Plan van het onderzoeksgebied.

3. Archeologische waarde en vroeger onderzoek

De te bouwen verkaveling ligt op de Oudlandkreekrug die van Oudenburg tot Zandvoorde loopt. Op deze rug werden tijdens diverse prospectiecampagnes verschillende concentraties met vol- en/of laatmiddeleeuwse scherven gevonden (Hollevoet 1985: dossiers 112, 182, 196, 206, 208 en 217; De Decker & Van Himpe 2002: vindplaatsen 1, 14, 15, 17, 22 en 23) (appendix 1). Deze kreekrug vormde zich tijdens het dichtslibben van een oude getijdengeul. Zo'n kreekrug was een ideale plaats voor bewoning. Door een hoger gelegen positie bood het een comfortabele vestigingsplaats. Bovendien was er door de filterende werking van de zandige kreekvulling proper grondwater voorhanden. Ten derde was zo'n kreekrug ideaal voor akkerbouw. (De Decker & Van Himpe 2002, 29). Een deel van deze vindplaatsen zou wijzen op verdwenen bewoning. Sommige concentraties zouden veeleer intrusief zijn. Deze rug was een ideaal doorgangsgebied tussen de middeleeuwse kernen van Oudenburg en Zandvoorde. De Zandvoordsestraat, vroeger de 'Brede Weg', gaat terug tot de Middeleeuwen.

4. Onderzoek

Op 14 januari werd aan de noordzijde van de te verkavelen zone een afwateringsgracht gegraven. Deze gracht, die begint aan de noordoostelijke hoek van het terrein en loopt tot aan de percelen palend aan de oostzijde van de Groenedijkstraat, volgt de scheidingslijn tussen percelen 416C2 en 414D (fig. 2 en 3). De begeleiding van deze werkzaamheden liet ons toe een eerste inzicht te verkrijgen in de opbouw van de bodem. De bodemopbouw, die dezelfde is als in de proefsleuven (*infra*), wijst op een kreekrug. Tijdens de begeleiding van het graven van deze afwateringsgracht werden geen sporen aangetroffen. In de oostelijke helft van de afwateringsgracht werd wel een ca. 13 m brede en ca. 2 m diepe gracht, opgevuld met grijze klei, herkend. Wellicht gaat het om een natuurlijk geul.

Een tiental dagen later, op 25 januari 2010, werd in het oostelijke deel van de te verkavelen zone met de kraan twee proefsleuven gegraven (fig. 3: proefsleuf 1 en 2). Doordat men op dit moment al volop bezig was met de aanleg van een verbindingsweg, konden de proefsleuven niet over de gehele lengte van de het terrein worden getrokken. In het westelijke deel van de te verkavelen zone besloten we geen proefsleuven te graven omdat a) de begeleiding van de aanleg van een afwateringsgracht (*supra*) geen archeologische sporen had opgeleverd en b) het zuidelijke deel door het voorafgaandelijk slopen van twee schuren het terrein reeds te zwaar was verstoord.

De proefsleuven werden afgegraven tot op het niveau van de oeverwalafzettingen. Het bodemprofiel zag er als volgt uit. Bovenin bevond zich een 35 cm dikke ploeglaag (laag a). Daaronder liep een ca. 15 cm dikke laag homogene, bleekgrijze tot grijze klei (laag b). Laag a kan beschouwd worden als de verploegde laag b. Deze laag dekte de weinige sporen die we aantreffen af (*infra*). Onder deze laag lag een 15 tot 20 cm dik pakket bestaande uit sterk gebioturbeerd, bleek gelig grijs, licht zandige klei (laag c). In deze laag werden in los verband wat scherven volmiddeleeuws aardewerk aangetroffen. Deze laag is te beschouwen als de top van de kreekrug. Daaronder begonnen de zuivere oeverwalafzettingen, gekenmerkt worden door geel zand en talrijke, fijne schelpfragmenten (laag d).

In het centrale deel van proefsleuf 1 kwamen een drietal plekken met grote houtskoolrijke vlekken aan het licht. Verder onderzoek toonde aan dat het resten van kuilen betrof. Deze kuilen bestonden uit een opvulling van grijs, kleiig zand met op de bodem concentraties van houtskool, verbrande grond en schelpen. In deze kuilen werden ook wat verbrande scherven aardewerk aangetroffen. In een kuil werd bovendien ook een fragment groen geglazuurde baksteen aangetroffen. Deze kuilen sneden laag c en werden op hun beurt afgedekt door laag b. Deze kuilen zijn wellicht te dateren in de late Middeleeuwen. In proefsleuf 2 werd een vaag spoor (greppel?) en een deel van een met grijze klei opgevulde gracht met een breedte van anderhalve meter aangesneden. Van beide sporen staat de ouderdom niet vast; wellicht gaat het om postmiddeleeuwse sporen.

5. Besluit

Als besluit kunnen we stellen dat hoewel er enkele bewoningssporen uit de late Middeleeuwen (drie kleine afvalkuilen) aan het licht kwamen, er noch tijdens de volle Middeleeuwen, noch tijdens de late Middeleeuwen werd gewoond. Eventuele kernen van volmiddeleeuwse en laatmiddeleeuwse bewoning dienen op andere plaatsen te worden gezocht.

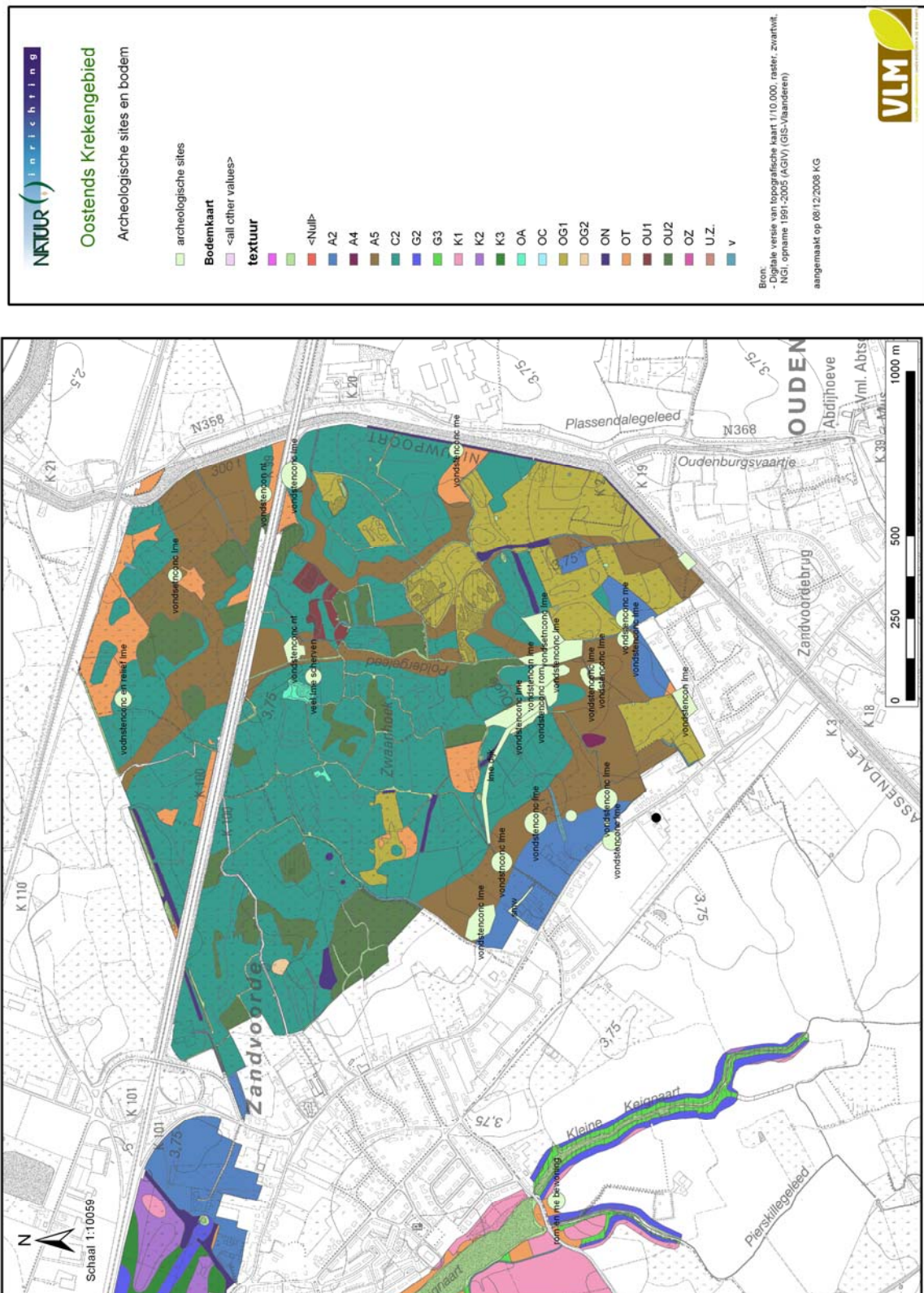
6. Literatuur

DE DECKER S. & HIMPE K. 2002: *Archeologisch en Cultuurhistorisch Onderzoek in het natuurinrichtingsproject "Oostends Krekengebied"*, Aminor-VLM, Tielt.

HOLLEVOET Y. 1985: *Archeologisch onderzoek in de gemeente Oudenburg. Prospectie - analyse - synthese*, Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling).

Appendix 1

Uittreksel uit de kaart van archeologische sites en bodems in het Oostends Kreekengebied. Situatie in de Zwaanhoek. Het onderzoeksgebied aan de Zandvoordsestraat nr. 201 is met een zwarte bol aangeduid. (bron: De Decker & Van Himpe 2002).